

Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach na neverejnom zasadnutí senátu 11. októbra 1996 predbežne prerokoval podnet [REDACTED], [REDACTED], vo veci porušenia práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní o sťažnosti generálneho prokurátora Slovenskej republiky pre porušenie zákona a takto

r o z h o d o l :

Podnet [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnený.

O d ô v o d n e n i e :

Ústavný súd Slovenskej republiky dostal 4. septembra 1996 podanie [REDACTED], [REDACTED], označené ako: "Podnet na začatie konania pred Ústavným súdom" s pripojenými prílohami.

Z jeho obsahu vyplynulo, že pisateľ podnetu bol rozsudkom Okresného ľudového súdu vo Zvolene č. Tľud 43/45 zo 17. novembra 1945 uznaný vinným a odsúdený, hoci podľa jeho názoru v súdnom konaní, ktoré rozsudku predchádzalo, "neboli dostatočne zisťované skutočnosti pre rozhodnutie".

Podnetom na podanie sťažnosti pre porušenie zákona sa pisateľ podnetu domáhal na Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky konania o sťažnosti pre porušenie zákona vo svojej veci. Generálna prokuratúra jeho podnetu vyhověla

a 28. februára 1992 (IV/1 Pz 2304/90) na základe 266 ods. 1 Trestného poriadku podala Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky sťažnosť pre porušenie zákona proti právoplatnému rozsudku bývalého Okresného ľudového súdu vo Zvolene.

Po doplnení šetrenia, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky na svojom verejnom zasadnutí 21. mája 1992, bol určený dátum ďalšieho verejného zasadnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci samej na 1. februára 1996. Najvyšší súd Slovenskej republiky na tomto zasadnutí však rozhodol, že podľa 268 ods. 1 Trestného poriadku per analogiam sťažnosť pre porušenie zákona zamietá, takže samotnou sťažnosťou pre porušenie zákona sa ani nezaoberal "a túto ani neprejednal".

Pisateľ podnetu na Ústavný súd Slovenskej republiky namietal, že uvedeným postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky došlo k porušeniu jeho základného práva upraveného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, keďže: "Podľa čl. 46 Ústavy SR každý sa môže domáhať svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. NS SR však neprejednaním mojej veci v jej merite nerešpektoval moje právo na súdnu ochranu zaručenú citovaným ustanovením Ústavy SR. Právu každého, ktoré je dané čl. 46 Ústavy, korešponduje povinnosť súdu zaoberať sa danou vecou a poskytnúť zodpovedajúcu súdnu ochranu. To sa však v mojom prípade nestalo a súd sa z formálnych dôvodov mojím prípadom nezaoberal, čo považujem za odmietnutie spravodlivosti súdom".

Na základe týchto dôvodov pisateľ podnetu požiadal, aby ústavný súd začal konanie o podnete, pretože došlo k porušeniu jeho práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a aby prijal uznesenie, podľa ktorého: "Neprejednaním sťažnosti pre porušenie zákona podanej Generálnym prokurátorom SR v trestnej veci [REDAKOVANÉ] vo veci samej došlo k porušeniu jeho ústavného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy SR".

Ústavný súd Slovenskej republiky je podľa čl. 130 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky oprávnený konať o podnetoch, ktorými fyzické alebo právnické osoby namietajú porušenie svojich práv. Podmienky konania o podnete, ako aj zákonom predpísané náležitosti podnetu sú upravené v zákone č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení zákona č. 293/1995 Z. z.

Pri predbežnom prerokovaní podnetu Ústavný súd Slovenskej republiky skúma, či sú splnené všetky zákonom predpísané podmienky pre začatie konania o podnete i náležitosti samotného podnetu, teda či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa 25 ods. 2 citovaného zákona.

Jedným z dôvodov odmietnutia podnetu je jeho zjavná neopodstatnenosť, ktorú možno vysloviť v prípade, ak Ústavný súd Slovenskej republiky nezistí priamu príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal pisateľ podnetu.

Neexistencia priamej príčinnej súvislosti znamená, že označeným postupom štátneho orgánu (jeho konaním, opomenutím alebo rozhodnutím) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody označenej pisateľom podnetu.

Ústavný súd Slovenskej republiky preto pri predbežnom prerokovaní podnetu [REDAKOVANÉ] preskúmal, či existuje priama príčinná súvislosť medzi postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nezaoberať sa meritom sťažnosti pre porušenie zákona podanej generálnym prokurátorom Slovenskej republiky (a túto zamietnuť z procesných dôvodov a na základe 268 ods. 1 Trestného poriadku per analogiam - uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 6 Tz 164/95 z 1. februára 1996) a právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, porušenie ktorého namietal pisateľ podnetu.

Článok 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uvádza, že: "Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky". V spojení s čl. 51 ústavy sa však tohoto práva možno domáhať "len v medziach zákonov", ktoré ustanovenie čl. 46 vykonávajú.

K uplatneniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky preto dochádza vtedy, ak príslušný zákon "každému" umožňuje, aby sa zákonom ustanoveným postupom domáhal svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Základnou požiadavkou zákona (zákonov), na ktoré sa odvoláva čl. 51 Ústavy Slovenskej republiky, je predovšetkým poskytnutie zákonnej možnosti "každému" domáhať sa prejavom svojej vôle svojho práva (ochrany svojho práva) na nezávislom a nestrannom súde.

Zatiaľ, čo toto právo priznáva právny poriadok "každému", v občianskoprávnom konaní (80 v spojení s 7 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku), pokiaľ ide o trestnoprávne konanie, "každý" sa nemôže domáhať svojho práva (ochrany svojho práva) v trestnoprávnom konaní, keďže toto začína na základe žaloby štátneho orgánu Slovenskej republiky (180 ods. 1 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom v znení neskorších predpisov), a nie žaloby fyzickej alebo právnickej osoby.

Iná situácia je ohľadom rešpektovania základných práv alebo slobôd, ktoré ústava zaručuje ako účastníkom občianskoprávneho, tak aj trestnoprávneho konania. Ochrany týchto práv sa účastníci súdneho konania môžu dovolávať v odvolacom konaní proti prvostupňovému rozhodnutiu súdu v občianskoprávnej veci (205 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku), ako aj v trestnoprávnej veci (246 ods. 1 a 2, 254 a 258 Trestného poriadku).

Keďže čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky neposkytuje "každému" právo domáhať sa ochrany svojho práva v trestnoprávnom konaní, je zrejmé, že obsahom tohoto práva nie je ani oprávnenie žiadať Najvyšší súd Slovenskej republiky o preskúmanie zákonnosti právoplatného rozhodnutia (rozsudku) súdu v trestnej veci, resp. konania, ktoré mu predchádzalo.

Toto právo (a pokiaľ ide o právoplatné rozhodnutie) súdov v trestných veciach zveruje 266 ods. 1 Trestného poriadku výlučne generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky a ministrovi spravodlivosti Slovenskej republiky.

Keďže zákon, ktorým sa vykonáva ustanovenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky pre trestnoprávne konania súdov (Trestný poriadok) neposkytuje občanom právo prejavom svojej vôle domáhať sa ochrany svojho práva v trestnoprávnom konaní a ani právo domáhať sa preskúmania právoplatného rozhodnutia (rozsudku) súdu v trestnej veci, nie je postup Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6 Tz 164/95 v priamej príčinnej súvislosti s právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, porušenie ktorého namietal pisateľ na ústavný súd.

Ide teda o zjavne neopodstatnený podnet, pretože uvedeným postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa nevytvorila žiadna možnosť porušenia práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Z uvedeného dôvodu a na základe 25 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol o jeho odmietnutí pre jeho zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať
opravný prostriedok.

V Košiciach 11. októbra 1996

Za správnosť vyhotovenia: JUDr. Tibor Š a f á r i k
 predseda senátu